

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Procuratura de stat (Of.)

Lewis

Loco

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoeală ==
Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Asociația în Maramurăș

Intemeiată de generația entuziastă a marelui arhieru Andrei Șaguna, Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român, în răstimpul de șase decenii de când există, a împlinit o mare operă culturală și națională, prin răspândirea luminii în toate părțile poporului român de dincoace de munți.

Mijloacele de care s'a servit Asociația în aceasta mare operă, sânt numeroasele sale despărțăminte sau filiale, agenturile, bursele și ajutoarele votate pentru tinerimea școlară, tipărirea de cărți ieftine pentru popor, biblioteca sa, muzeul, școala cu internatul său, prelegerile și conferințele, și în sfârșit *adunările sale generale*, ținute an de an în diferite orașe ardeleni și bănățene.

În aceste adunări generale, din care politica era exclusă, — și va rămânea, credem, exclusă, — Asociația a căutat să desfășoare o lucrare culturală, economică și socială. Când și când putea să salute la ședințe, dacă nu ca membri, dar ca oaspeți, pe frații noștri din afară de granițele transilvane.

În anul acesta, al treilea dela desrobire, adunarea se ține într-una din regiunile, unde cultura românească este dintre cele mai înapoiate, unde biserica și școala unită n'au dat roade naționale-culturale, și unde elementele străine și dușmănoase românilor au făcut totul ca poporul, din partea locului, să fie împedecat d'a ajunge la bunăstare materială și națională.

La praznicul din 15/28 August 1921, în ziua când se împlinesc cinci ani dela intrarea României în războiul pentru întregirea neamului, se va pune la Sighetul-Maramurășului o nouă temelie de cultură în limba maternă a urmașilor lui Dragoș și Bogdan.

Statul de astăzi, spre deosebire de statul trecut, ne dă lucrul cel mai prețios: *libertatea* cetățenească d'a ne desvolta însușirile firești. Dacă statul român nu poate să facă totdeauna atâta cât am dori, — avem datoria, în interesul culturii românești, ca prin inițiativele particulare și ale societăților să aducem cât mai puternic ajutor aceluia stat, care nu mai este străin de noi și de aspirațiile noastre.

Programul de viitoare activitate a Asociației, în conformitate cu împrejurarea aceasta și cu necesitățile mari ale neamului, este croit pe o largă temelie. Programul conține: înființarea și organizarea de

Case naționale sau Case de citire, muzee, biblioteci, ridicarea de monumente eroilor și cărturarilor români, și alte probleme grele și împreunate cu spese considerabile.

Adunările generale și, cum se speră, organizarea *loteriei* îndeosebi, vor slugi la strângerea fondurilor necesare pentru realizarea scopurilor mărețe ale instituției noastre culturale în noua sa îndrumare.

Sprrijinul bunilor români din Maramurăș, și din toate părțile României mărite, nu va lipsi dela datorie, când este vorba de binele și viitorul nostru și al urmașilor, cari ne vor lua locul în împrejurări și mai fericite pentru «creșterea limbii românești și a patriei cinstire».

Nr. 5172 Bis.

CIRCULARĂ

cătră toate oficiile parohiale și protopresbiterale din arhidieceza Transilvaniei

Ministerul de culte cu data 8 și 15 Iulie 1921 Nr. 35.718 și 1238 a ordonat întregirea salarelor preoțești dela stat pentru parohiile din arhidieceză pe timpul dela 1 Aprilie până la 30 Iunie a. c.

Salarele clerului parohial începând cu 1 Aprilie a. c. s'au ameliorat după următoarele norme:

a) Salarul de bază al preoților parohi cu pregătire teologică sistematică de cel puțin trei ani, indiferent de studiile pregătitoare, se va întregi din partea statului la 450 lei lunar, ear a celor cu pregătire teologică extraordinară la 200 lei lunar.

Ca venit curat dela parohii se va considera și mai departe sumele fixate până acuma. O nouă stabilire a venitului curat tuturor parohiilor se va face la timp oportun, iar în cazuri singuraticice la acele parohii, unde se va ivi necesitatea, respective unde se va crede de cei interesați.

b) Toți preoții parohi vor avea pe lângă salarul de bază și gradații. Anume după cinci ani de serviciu vor avea o gradație de 25% din salarul de bază, după zece ani 2 gradații, după 15 ani 3 gradații și după 20 ani patru gradații. La stabilirea gradațiilor se vor socoti toți anii de serviciu dela prima numire în vreo funcțiune bisericească sau școlară.

c) Afară de salar de bază și gradații toți preoții vor beneficia și de sporul de scumpete în sumă ce o au funcționarii de stat.

d) Capelanii permanenți dela posturile de capelani sistemizate vor primi a-

celea și retribuțiuni ca parohi, ear capelanii personali, cari nu sânt aplicați la posturi sistemizate, vor beneficia de:

1. 50% din salarul de bază al parohului, căruia i se va detrage această sumă din salarul său;

2. 50% din salarul de bază, ce l-ar avea ca paroh;

3. Gradațiile și sporul de scumpete convenit parohilor.

4. Învățătorii-preoți, cari au posturi de învățători, după cari beneficiază de toate retribuțiunile învățătoresști, pentru funcțiunea de preot vor primi o diurnă în mărimea salarului de bază de preot.

Se observă, că venitul curat dela parohii s'a luat din datele dela congruă. Încât la vre-o parohie suma luată în tablou nu ar fi cea stabilită mai pe urmă, se va cere rectificarea, înaintându-se și copia ordinului, cu care s'a făcut stabilirea venitului curat.

Preoților, pentru a căror parohie nu este cunoscut venitul curat, nu li s'a putut face ordonanțarea salarelor.

Aceia vor face la Consistor cerere specială, spre a li se stabili venitul curat și a se putea ordonanța supletor salarele.

Intrucât între timp a obvenit vreo schimbare de persoane prin moarte, transferare, renunțare etc. salarul se va plăti numai până la ziua în care a obvenit schimbarea.

Preoților numiți pentru întâia dată, precum și celor ce s'au strămutat la vreo altă parohie, li se vor plăti retribuțiunile numai la încuviințare din partea ministerului după anunțarea făcută de consistor.

Preoților, cari au intrat în alte funcțiuni, li se va reținea salarul — ca și până acuma — din ziua concedierii sau a renunțării la parohie, respective din ziua, de când primesc retribuțiunile după postul cel nou.

Învățătorilor-preoți, cari au posturi de învățători, după cari beneficiază de toate retribuțiunile învățătoresști, pentru funcțiunea de preot li se va plăti numai salarul de bază.

În fine se observă, că pentru toți preoții trebuesc să se facă rețineri din salar pentru penzii după normele comunicate consistorului cu ordinul ministerial Nr. 43055 din 23 Noemvre 1920 și până la soluționarea chestiunii penzionării sumele respective ce se rețin sânt a se administra aici la consistorul arhidiecezan separat de alte fonduri.

Salarele le vor plăti la cassa consistorului arhidiecezan la chitanță în regulă

timbrată și vidimată de oficiul proto-presbiteral.

Comunicăm aceste dispozițiuni tuturor celor interesați spre știre și confort.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 27 Iulie 1921.

Consistorul arhidiecezan.

Organizarea clerului militar

S'a promulgat prin *Monitorul Oficial* următoarea lege:

Art. 1. Se admit în cadrele armatei, pentru necesitățile profesionale și ale dezvoltării sentimentului religios, preoți militari activi, de orice rit. Ei vor fi numiți prin decret regal, în baza unui concurs.

Art. 2. La fiecare regiment se numește câte un preot militar de ritul religios din care este formată majoritatea religioasă a elementelor care compun acel regiment.

Art. 3. Pentru necesitățile profesionale ale minorităților religioase, în fiecare garnizoană de cel puțin patru corpuri de trupă, se numește câte un preot, sau rabin, sau imam de garnizoană pentru celelalte rituri.

Garnizoanele cu un efectiv mai mic de patru corpuri de trupă se atașează, pentru cultul religios al minorităților, garnizoanelor celor mai apropiate cari au preoți, pastori, rabini sau imami de garnizoană titulari.

Acești preoți, pastori, rabini sau imami pot fi numiți dintre acei cari au fost în serviciul armatelor străine.

Ei sânt asimilați în grad și drepturi cu preoții militari de regiment.

Art. 4. Preoții militari sânt asimilați în grade ofițerești ca ierarhie proprie, ca pozițiune, înaintare, drepturi și îndatoriri militare, precum și ca soldă și pensiuine dupăcum urmează:

Preot de regiment, asimilat cu gradul de căpitan;

Preot de divizie, asimilat cu gradul de maior sau locotenent-colonel;

Preot de corp de armată și șefii religioși militari ai celorlalte rituri, asimilați cu gradul de locotenent-colonel sau colonel;

Inspectorul clerului militar, asimilat cu gradul de general.

Preoții militari nu vor avea nici parohie, nici catedre.

Art. 5. Inspectorul clerului militar va fi un arhieru, membru al sf. Sinod, ales dintre candidații recomandați de sf. Sinod în înțelegere cu ministrul de război și care va fi numit episcop militar prin decret legal.

El va purta titlul de «*Episcop de Alba-Iulia*».

Episcopul militar va avea o jurisdicție dublă: una spirituală și alta administrativă.

Atribuțiunile sale, fixate prin regulamentul legii, din punct de vedere administrativ, le va exercita asupra *întregului cler militar*, inclusiv preoții, pastori, rabini și imami din întreaga armată. Atribuțiunile din punct de vedere spiritual le va exercita numai asupra preoților de rit greco-oriental.

Art. 6. Preoții, pastorii și rabini de garnizoană depind, din punct de vedere spiritual, de șefii religioși ai riturilor lor.

Art. 7. Preoții militari, asimilați gradului de căpitan, se recrutează dintre licențiații și doctorii în teologie, după o practică de păstorie de 3 ani, și să nu aibă vârsta mai mare de 32 ani.

Preoții de divizii și de corp de armată se recrutează dintre preoții de regimente, după normele ce se vor prescrie în regulamentul legii; pentru început ei vor fi recrutați dintre preoții cari au însoțit armata în timpul războiului, ținându-se seamă de notele lor calitative și de avizul chiriarhilor respectivi.

Art. 8. Înaintarea preoților militari se va face la alegere și vechime, după propunerile șefilor ierarhici clericali și militar, conform avizului consiliului superior al armatei, din care va face parte și inspectorul clerului militar.

Dispozițiunile legii în privința pozițiilor ofițerilor și a soldelor sânt aplicabile și clerului militar.

Art. 9. Toți preoții până la vârsta de 60 ani, în deplină stare de sănătate, vor forma cadrele de rezervă ale clerului militar și vor servi la complectarea efectivului necesar la mobilizare.

Art. 10. Clerul militar, din punct de vedere administrativ, este supus regulilor și îndatoririlor generale prevăzute de legi și regulamente pentru ofițeri.

Dispozițiunile legii în privința pozițiilor ofițerilor și a soldelor sânt aplicabile și clerului militar.

Art. 11. În caz de mobilizare numărul de preoți se completează cu preoți militari admiși în cadrul de rezervă.

Art. 12. Detalii asupra aplicării acestei legi se vor fixa prin regulamentul legii.

Cum vor intra Suveranii în București

După încoronarea dela Alba-Iulia, Suveranii vor intra în București, prin șoseaua Kisselef, și se vor duce la Mitropolie. În fruntea cortegiului va fi un escadron de jandarmi călări. Va urma un grup format din: 3 surugii călări venind în goană; 24 buciumași, toți flăcăi din diferite regiuni, 7 flăcăi vor fi purtători de stindarde ale diferitelor provincii românești.

Deosebit vor urma 2 flăcăi în costumul național de munte, vor purta pajura României întregite. Trei flăcăi călări, îmbrăcați cu costume de munte, vor purta steaguri tricolore.

Grupul al treilea, va fi format din 5 pădurari din Moldova sau Bucovina în costumele lor cu genți bătute în metal, cu chimire și cu puști. Vor veni călări pe caii lor moldovenesți, cu tot harnașamentul.

Grupul al patrulea, va fi format din 8 purtători de prapore ale provinciilor: Oltenia, Muntenia, Moldova, Transilvania, Bănat, Bucovina, Basarabia și Dobrogea.

Grupul al cincilea, va fi format din 10 băeți purtători de semne cu inscripții: Bănatul, Transilvania, Moldova, Muntenia, Bucovina, Basarabia, Dobrogea, Trei Crișuri, Marmația și Oltenia. Treizeci și doi de băeți în costume românești cu brâu, chimire și bondițe, vor fi purtători de scuturi al județelor.

Grupul al șaselea, compus din trei fete, vor purta flori de câmp, alte 30 de fete vor purta cununi și coșulețe cu diferite folii. Fetele și încă treizeci de copii, vor fi îmbrăcați în costume românești. Acest grup are însărcinarea să depună flori la picioarele Suveranilor ca supunere din partea poporului.

Grupul *muncii câmpului*, va fi format din trei grupe:

Primul va fi alcătuit din trei logofeți călări cu prăjini de măsurat, un plug cu două brazde tras de 4 boi, 2 băețandri vor mână boii și un moș bătrân cu plete, cu chimir, va fi la coar-nele plugului.

Grupul al doilea, va fi format din cinci semănători înaintând în semicerc, aruncă sămânță în toate părțile, cinci fiăcăi în haine de lucru, cu sape, vor veni după semănători, iar șase fete vor fi din diferite regiuni, cu costumele lor.

Grupul al treilea, îl vor alcătui delegații din diferite regiuni agricole.

Secerișul va fi alcătuit din 2 grupe.

Grupul întâi, îl formează: cinci lăutari, 1 logofăt cu gârbaci, cu șea-mocănească, cu scări de alamă, va urma cu prăjina de măsurat și 1 car cu 4 boi, încărcat cu snopi de grâu.

Grupul al doilea, îl formează un bătrân cu un câne ciobănesc, pe lângă car. Un băeț cu bici mare va mână boii dinainte.

Tot din acest grup, vor mai face parte 36 fete și femei cu maramă din toate ținuturile, cu cele mai frumoase costume, vor purta câte o seceră și snopi de grâu.

Anunțuri și reclame

Singurul ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45.

Agitațiile Blajului

Foia oficioasă blăjană *Unirea* consideră «Asociațiunea» din Sibiu mai mult cu un fel de instituție papală, decât culturală și națională.

Numitul organ cere adecă, prin glasul unui «fruntaș» al său, nici mai mult nici mai puțin, decât ca venerabilul comitet central al Asociațiunii să «*detragă*» dlui Dr. Ioan Lupaș încredințarea dată de a rosti la adunarea generală dela Sighet (din 29 Aug. a. c.) o conferință istorică despre momentele mai însemnate ale trecutului maramurășan.

Fruntașul «Unirii» — după ce își exprimă ne-ubiințele la adresa istoricului ardelean și după ce aprobă cuvântul de «pamfletar» cu care îl gratificaseră confracții blăjeni, — îndeamnă cu deosebire stăruință pe frații maramurășeni «să facă acestui om (!) primirea ce o merită»...

Întreaga opinie publică românească acuzase *Unirea* pentru vinovata ușurință cu care atacă și terfelește persoanele de cinste și valoare ale bisericii ortodoxe și ale neamului românesc. Și cu toate acestea, și numărul mai nou al foii oficioase dela Blaj, băjbăe de atacuri, începând dela primul articol până la ultimul articol, — ear atacurile se îndreaptă acum nu numai împotriva românilor ortodocși, ci și în contra *puterii de stat*, pe care o învinovățește într'un prim articol de proselitism, (deși aceeași foaie are adorabila naivitatea de a spune că «nu sântem încă siguri de asta»...

Eată «românismul» noilor redactori blăjeni!

Unificarea organizației administrative a bisericii ortodoxe române din România întregită

(Urmare)

Secția administrativă bisericească veghează ca serviciile bisericești să se săvârșească potrivit canoanelor și doctrinei ortodoxe; îngrijește ca bisericele să se clădească conform canoanelor și stilului bisericii orientale; stăruie ca bisericele să se sfințească și să fie înzestrate cu cele trebuincioase; îngrijește de ținerea în ordine a registrelor de cununați, și botezați și morți; stăruie ca adunările protopopiale, parohiale și mănăstirești să și îndeplinească datoriile după dispozițiile cuprinse în acest statut; dispune ca protopopii și preoții să și împlinescă datoriile; priveghează asupra purtării morale a clerului și a poporului; face propuneri pentru hirotonia, numirea și transferarea preoților și cântăreților; îngrijește de bunul mers al seminariilor teologice și numește delegați la examene; stăruie pentru înființare de căminuri preoțești în fiecare capitală de județ; ia conducerea eparhiei până la alegerea unui titular.

Secția școlară lucrează pentru buna administrare a școalelor profesionale de toate gradele; priveghează purtarea morală a profesorilor și învățătorilor; propune adunării eparhiale spre remunerare pe acei bărbați literați cari au binemeritat prin editarea de cărți didactice; îngrijește de învățământul religios și numește profesori de religie cu aprobarea chiriarhului; exercită controlul asupra întregului învățământ religios; numește și confirmă pe profesorii și învățătorii dela școalele profesionale după normele statornice de biserice în înțelegere cu guvernul țării; hotărăște asupra cazurilor disciplinare ale profesorilor și învățătorilor.

Atribuțiile le îndeplinește în conformitate cu legile școlare și regulamentele existente.

Secția economică administrează averea mișcătoare și nemiscătoare a episcopiei; compune inventarul, compune bugetul anual și-l prezintă adunării eparhiale spre cercetare și aprobare; ține, după regulile contabilității, registrele de venituri și cheltuieli; prezintă adunării eparhiale socotelile documentate; numește personalul de administrație financiară și economică.

Mai găsim atribuții de competența celor 3 secții la un loc, cum sânt deciziunile principiale, afaceri de natură mixtă, afacerile care se trimet de adunarea eparhială și de C. G. B.; publicarea concluziilor adunării eparhiale și ale congresului; luarea de măsuri pentru alegerea de membri în diferite adunări din eparhie și judecarea contestațiilor; numirea directorilor și a profesorilor dela seminarii în înțelegere cu mi-

nistrul de resort; cumpărarea și vinderea imobilelor în cazuri urgente; suspendarea și disolvarea consiliului parohial și protopopesc în cazuri de abateri grave și instituirea unei comisii provizorii pentru conducerea afacerilor.

d) Consistorul spiritual eparhial judecă abaterile grave de natură bisericească comise de preoți, diaconi și celalt personal bisericesc și funcționează în legătură cu instanța de judecată dela protopopiate și cu consistoriul apelativ dela mitropolia centrală.

C. S. E. se compune din 3 preoți, licențiați sau doctori în teologie, cu cunoștințe canonice și juridice.

Membri C. S. E. sunt numiți de chiriarhi și întâiți prin decret regal. În Ardeal și Basarabia sunt aleși de adunarea eparhială cu aprobarea chiriarhului.

Sentințele se dau cu drept de apel. Acuzatul are drept la un apărător dintre clerici.

7. **Mănăstirile.** Mănăstirea este o comunitate religioasă de călugări sau de maice, care se hotărăsc prin vot sărbătoresc a-și petrece viața în înfrânare, sărăcie și supunere necondiționată.

Mănăstirile sunt persoane morale supuse direct chiriarhului în cele spirituale, iar în cele economice sunt supuse chiriarhului, consiliului eparhial și adunării eparhiale.

Mănăstirile au de scop să întemeieze pentru monahi și monahii o perfectă viață creștină și să creeze îndeletniciri potrivite cu sfințenia locului.

În mănăstiri se vor înființa: seminarii monahale, școli de misionari, tipografii de cărți bisericești, legătorii de cărți, ateliere pentru icoane, pictură, sculptură și argintărie bisericească, școli de cântăreți bisericești; seminarii teologice, cultură de albine, viticultură, ateliere de meserii.

În mănăstirile de maice se vor înființa: școli monahale pentru maice; școli profesionale și de menaj, cursuri speciale de lucru pentru fete, orfeline, institute pentru pregătirea sorerilor de caritate, ateliere pentru cusături naționale, ateliere pentru confecționarea stofelor de ornate bisericești, pentru ornatul mitrelor arhiericești; azile de bătrâne.

Pentru personalul conducător al diferitelor instituții culturale și misionare din mănăstiri se destină o mănăstire de călugări și una de maice.

Statutul prevede condiții pentru tunderea în monahism și dispoziții pentru administrarea interioară și pentru conducerea afacerilor economice.

8. **Protopopiatul** este întrunirea mai multor parohii în frunte cu un protopop. Un protopopiat va avea 50 comune.

Un protopop conduce afacerile cu: adunarea protopopiatului, consiliul protopopesc și administratorii protopopești, judecătoria protopopiatului.

Protopopul inspectează în fiecare an parohiile din protopopiatul său; procesele verbale se trec în condica de expediție și din 6 în 6 luni se înaintează cu raport și în copie adunării eparhiale. Protopopul supraveghează și călăuzește activitatea pastorală, culturală și socială a preoțimei; execută ordinul autorității superioare; întocmește statele de plată ale personalului bisericesc; aprobă clericilor concedii până la 14 zile pe an; face în fiecare an, împreună cu consiliul protopopesc, raportul general de mersul treburilor bisericești. Protopopul are un preot ajutor ca secretar, un copist și un servitor.

(Va urma)

Anuarele anului școlar 1920/1921

9. Anuarul institutului teologic și al școlii normale ortodoxe române din *Arad*, publicat de Dr. T. Botiș, director. Conține: Momente din viața școlii. Starea institutului: Corpul didactic are un director al inst. teol. și al școlii normale, 5 profesori la institutul teologic, și 11 la școala normală și de aplicație. Elevi în inst. teologic, în trei cursuri, 24 ordinari, 15 particulari, elevi și eleve la școala normală (în cl. I, II, V — VIII) 105, în școala de aplicație cu patru clase 23. În internatul seminarial au avut întreținere 24 teologi și 57 elevi ai școlii normale. În internatul de fete al diecezei 13 eleve. Burse au avut 22 teologi, și 79

elevi și eleve dela școala normală (à 1500 și 750 lei). Institutul Victoria a dăruit 2000 lei, cari s'au distribuit în părți egale la 4 elevi. Diplomă învățătoarească au obținut 36 candidați și candidate. În 1/14 Oct. 1920 institutul a fost vizitat de I. P. S. Sa mitropolitul Dr. Nicolae Bălan. Elevii au societăți de lectură separate. Noul an școlar se începe în 15 Septembrie n.

Sârbii colonizează...

Gazeta «Tribuna Bănățului» din Timișoara aduce o nouă dovadă despre prietenia sârbilor față de români:

«În comuna Seleuș, plasa Alibunar — comună curat românească — guvernul din Belgrad s'a hotărât să facă o colonie.

Zis și făcut.

A adus din Sârbia veche, dela vale de Niș, cincizeci de familii, oameni aproape sălbatici, și li-a dat din pășunea satului 40 de lanțe (jughere) de pământ și loc de case pentru cei 50 de capi de familie. Pământul l-a luat stăpânirea cu 50 de lei lanțul.

Nu s'a mulțumit stăpânirea sârbească cu atâta, ci a mai luat dela bieții români din Seleuș și câte o păreche de boi sau cai, — dela care avea două părechi...»

Știrile zilei

Impotriva profanatorilor mormintelor de eroi. Printr'un ordin circular, dat tuturor prefecturilor și corpurilor de jandarmi din întreaga țară de către ministerul de interne, se atrage atenția tuturor organelor administrative să ia măsuri severe contra acelora cari profanează atât de bruta mormintele sfinte, ale celor ce și-au jertfit viața pentru întregirea țării noastre.

Presă. După date aproximative, adunate în cursul timpului la redacția ziarului nostru, — scrie Glasul Bucovinei, — putem stabili astăzi că în România Mare apar în prezent cam: 177 ziare, reviste și buletine periodice. Dintre acestea sunt: 77 reviste și buletine; 48 ziare cotidiene; 53 ziare cu câte 1, 2 și 3 ediții pe săptămână. Vechiul regat are cam: 28 cotidiene, 30 gazete săptămânale și 55 reviste și buletine. Ardealul și Bănatul au: 9 cotidiene, 15 gazete săptămânale și 10 reviste și buletine. Basarabia are: 2 cotidiene, 4 gazete săptămânale și 10 reviste și buletine. În Bucovina: 8 cotidiene (două românești și 6 evreo-germane) 4 gazete săptămânale și 2 reviste.

Un bun manual de istorie. A apărut în institutul de arte grafice «Ardealul» din Cluj manualul de *Istoria Românilor* de Dr. Ioan Lupăș, profesor la universitatea din Cluj, membru al Academiei Române. Manualul este aprobat de ministerul instrucțiunii pentru școlile medii (civile) de băieți și fete, cl. IV. de liceu și pentru școlile profesionale din Transilvania. Prețul 18 lei. Vom reveni.

Convocare. În urma înțelegerii, ce am avut cu mai mulți frați preoți, în iau voie a convoca pe frații colegi preoți ai tractului protopresbiteral Sibiu la o consfătuire, ce se va ținea Marti în 10/23 August a. c., la ora 9 1/2 a. m. într'una din sălile seminarului «Andreian» din Sibiu. Obiectul consfăturii este aflarea unei modalități, prin care s'ar putea iniția un internat pentru elevii, cari cercetează școlile din Sibiu. Frații preoți să se prezinte în reverenți. *Traian Petrișor*, preot.

Cursuri universitare în Neapole. Cursurile universității din Neapole încep zilele acestea. Vor asista la ele numeroși studenți străini, mai ales români. Se țin cursuri despre arta și literatura latină, italiană, despre arheologia și antichitățile de la Pompei, despre limba, istoria și toate chestiunile economice în legătură cu Italia. Cursurile vor dura până la sfârșitul lui Septembrie a. c.

Drepturile rămașilor din război: invalizi, văduve, orfani. Este un tablou întocmit pe temeiul legilor și ordonanțelor în ființă, de Dr. Oct. Costea, șef de serviciu. Prețul 1 leu 50 bani. Cluj, 1921. De vânzare în toate librăriile.

Efectele secetei. În Bănat căldura a atins 50 grade Celsius. Au fost sate unde apa se vindea pe bani, din cauză că au secat izvoarele și

fântânile. În urma căldurii bântue ciuma în porci și paserile de casă. Din lipsa de pășuni prețul vitelor scade mereu. Ce privește viile, vom avea anul acesta o producție superioară, atât calitativ, cât și cantitativ.

Aviz. Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 17 Octombrie 1921 se va ține la centrala cooperativelor sâtești de producție și consum (București, Calea Griviței Nr. 2) un concurs pentru ocuparea locurilor vacante de controlori ai cooperativelor sâtești. Vor fi admiși la concurs acei români, cari au satisfăcut obligațiile serviciului militar, și cari posedă diploma de licențiat în drept sau matematici, sau în științele comerciale, sau diploma unei școli superioare de comerț, sau diploma unei școli superioare de agricultură. Parte din locurile vacante de controlori sunt rezervate pentru preoții și învățătorii, cari au condus în calitate de președinte, casier sau contabil cel puțin 4 ani o bancă populară, obște sau cooperativă sâtească și cari vor fi favorabil notați la o inspecție specială, ce se va face înainte de concurs. Candidații preoți și învățători, cari doresc a se prezenta la acest concurs, își vor înainta cererile de înscriere cel mai târziu până la 1 Septembrie 1921, spre a se putea face inspecțiile speciale, iar ceilalți candidați până cel mai târziu la 15 Octombrie 1921. Cererile de înscriere să se adreseze «Centralei Cooperativelor Sâtești», București, Calea Griviței Nr. 2. Deslușiri referitoare la materiile, din care se va ține câte-o probă scrisă și o probă orală, dă președinția «Infrățirii», Sibiu, str. Brukenthal Nr. 17, sau deslușirile se pot cere direct dela «Centrala Cooperativelor Sâtești, București. — «Infrățirea», federația însoțirilor sâtești.

Anunț școlar. Elevii cari doresc să se înscrie în clasa I a școlii superioare de comerț din Sibiu, să se anunțe cât mai curând la direcțiune. Se pot înscrie elevi (fete și băieți) absolvenți de 4 clase secundare (civile) ori liceale. Numai un număr limitat de elevi se va putea primi. *Direcțiunea școlii sup. de comerț, Sibiu* (Strada Orezului 13).

Controlul băuturilor. Aflăm că la ministerul de finanțe se lucrează la alcătuirea unui proiect de lege, referitor la controlul băuturilor. Prin noul proiect se prevăd aspre pedepse împotriva falsificatorilor de băuturi și împotriva cârciumarilor cari pun băuturi falsificate în comerț.

Cinema Apollo, Piața Unirii, Sibiu. În 19 August și zilele următoare: Milioane în geaman-tan, film american vestit, serie nouă. Inceputul seara la ora 9. Duminecă două reprezentații: la 7 și 9.

Nr. 5790 Școl.

1—2

CONCURS

La școlile de stat de toate categoriile s'au sistematizat catedre de profesori pentru studiul religiunii. Pentru întregirea catedrelor vacante, mai jos înșirate, publicăm concurs cu termen de 15 zile, socotite dela prima publicare. Vacante sunt următoarele catedre:

1. *Sibiu*: a) Școala medie de băieți și fete și școala comercială.

b) Școala primară de stat.

2. *Deva*: a) Liceul real superior «Decebal».

b) Școala normală de băieți.

3. *Sighișoara*: Școala medie de fete și școala primară.

4. *Hunedoara*: Școala medie de fete și școala primară de stat.

Profesorii de religiune titulari fac parte din corpul didactic al școlii respective și vor fi retribuiți, întocmai. Concurenții au să dovedească calificățiunea lor preoțească și calificățiunea pedagogică. Preferință vor avea candidații cu studii academice, precum și aceia, cari au făcut examenul pedagogic profesoral la Universitatea din Cluj.

Petițiile de concurs instruite cu documentele referitoare la calificățiunea și la serviciile de până acum ale candidaților sunt a se trimite, în termenul deschis, la adresa consistorului arhidiecezan.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 28 Iulie st. v. 1921.

Consistorul arhidiecezan

(145) 1—1

Licitatie minuendă

Pentru renovarea bisericii gr. ort. din Rîșculița, județul Hunedoara, plasa Baia de Criș, pe baza proiectului de spese încuviințat de Ven. Consistor din Arad se publică din nou concurs pentru licitație minuendă verbală și oferte închise provăzute cu cauția de 10%, ce se va ține în cancelaria oficiului protopresbiteral din Hălmăgiu, Sâmbătă în 7/20 August a. c. orele 3—5 p. m. 1. Prețul exclamării face 32,835 Lei. 2. Licitanții înainte de începerea licitației vor depune vadiu de 10% din prețul strigării. Celelalte condițiuni de licitație și proiectul de spese se pot vedea la oficiul protopresbiteral din Hălmăgiu în orele oficiale până în ziua licitației.

Din ședința com. paroh, ținută în Rîșculița la 29 Iulie (11 August) 1921.

Leontin Micluța
paroh preș.

Axentiu Popovici
not.

In înțelegere cu:

Cornel Lazar
ppresbiter.

Nr. 253/1921 of. prot.

(144) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Mogoș Mămăligani, din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă prin moartea parohului Vasile David, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele pe lângă observarea, § 26 din Reg. pentru parohii, împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concursele instruite conform regulamentelor în vigoare, cu documentele cerute, sânt a se înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții — cu observarea prescrierilor regulamentului pentru parohii, se pot prezenta în parohie pentru a cânta, celebra, respective cuvânta și a face cunoștința cu poporul.

Baia-de-Arieș, la 21 Iunie (4 Iulie) 1921.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Gan
protopresbiter.

(143) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător devenit vacant, la școala primară ortodoxă română din Loamnaș, tractul Sibiu, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Salarul anual 250 lei, restul dela stat, locuința în edificiul școlii și grădina în măsura prescrișă de lege.

Învățătorul ales e obligat, pe lângă instruirea elevilor de toate zilele, a-i conduce în toate Duminecile și sărbătorile la sf. biserică.

Comuna bisericească se obligă a da învățătorului ales 2 stângini de lemne.

Doritorii de a ocupa acest post, să aștearnă, rugarea cu documentele necesare Prea On. oficiu protopopesc în Sibiu în termenul sus indicat, și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a face cunoștința cu poporul.

La omnaș, la 26 Iulie 1921.

Nicolae Dorca
prez. comit. par.

Ioan Giurgiu
secretarul comit. par.

Văzut:

Mateiu Voileanu
adm. prot.

Nr. 371/1921 protop.

(138) 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătorescilor dela școalele noastre confesionale din parohiile:

1. Blăjeni Criș, 2. Blăjeni Plaiu, 3. Bulzești de jos, 4. Căinel, 5. Tebea, 6. Crăciunefști, 7. Criscior, 8. Dopapiatra Sat, 9. Junc. 10. Luncoiul de jos, 11. Luncoiul de sus, 12. Mihăleni, 13. Ormindea, 14. Ribicibara de sus. 15. Rovina, 16. Scroafa, 17. Tomnatecul de jos și 18. Vaca, protopopiatul Zarand, — se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Emolumentele acestor posturi sânt cele legale având a se cere întregirile dela stat.

Cererile sânt a se așterne în termenul deschis oficiului protopopesc al Zarandului.

Brad, la 4 August 1921.

P. Piso
protop.

Nr. 912/1921

(132) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala română ortodoxă din Rucăr, protopresbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt: Dela comuna bisericească ortodoxă 300 lei anual, restul dela stat, — cortelul în natură, grădina și 2 stângini de lemne de foc. Învățătorul ales este obligat a conduce copiii Sâmbătă sara la vecernie și în Dumineci și sărbători la liturghie, — și a cânta cu ei regulat, a spune tatăl nostru, credeul și apostolul și alte rugăciuni la vecernie.

Reflecții să se prezinte în comună spre a fi cunoscuți.

Oficiul protopopesc ort. român.

Făgăraș, la 1 August 1921.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 305/1921.

(137) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala primară ort. rom. din Loman se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Salar lei 50 dela biserică, restul dela stat. Cărtir în natură și 2 stângini lemne de foc.

Învățătorul e dator să conducă în Dumineci și sărbători copiii la biserică și să cânte cu ei la sf. liturghie.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite cu observarea normelor în vigoare în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sebeș, 22 Iulie 1921.

În înțelegere cu comitetul parohial, oficiul protopresbiteral al Sebeșului.

Sergiu Medean
protopop

Nr. 1—1921

(136) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului al doilea învățătoresc din comuna Cristian, protopresbiteratul Sibiu, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt: 1. Dela comuna bisericească 300 lei anual, restul întregire dela stat; 2. Dela comuna bisericească bani pentru rețut de cărtir și 4 stângini de lemne.

Concurenții sânt poțuți a-și înainta cererile instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral în termenul deschis și a se prezenta la biserică din comuna Cristian în vre-o Duminecă sau sărbătoare, spre a face cunoștința cu poporul și a cânta.

Concurentul ales este obligat a merge la sf. biserică și a cânta sf. Liturghie.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 6/19 Iunie 1921.

Gavriil Crișan,
președinte.

Ioan Ghișe,
notar.

Văzut:

Mateiu Voileanu,
adm. prot.

Nr. 369/1921

(126) 3—3

CONCURS

Din fundațiunea «Dr. Aurel Vlad», fond cultural al tractului Dobra, sânt a se da burse și ajutoare pentru conferirea cărora se publică concurs cu termen de 30 zile și anume:

a) 4 burse de câte 100 lei, la elevi de școale normale (preparandie).

b) 2 ajutoare de câte 50 lei, la învățăcei de meserii, și

c) 2 ajutoare de câte 100 lei, la bibliotecă parohiale (case culturale).

La burse și ajutoare pot reflecta tineri români ortodocși și comitete de ale caselor culturale din parohiile tractului Dobra.

Cererile sânt a se adresa comitetului protopresbiteral gr. ort. al tractului Dobra și trebuie provăzute cu următoarele documente:

ad. a) 1. Carte de botez. 2. Testimoniu școlar. 3. Testimoniu de conduită.

ad. b) Cele 3 documente dela a. și 4 Contractul de învățare meseriaș.

ad. c) Procesul verbal al constituirii casei culturale.

Dobra, la 16/29 Iulie 1921.

Comitetul protopresbiteral.

Nr. 37/1921.

(123) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Ruscior tractul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele cerute (atestat de botez, atestat școlar dela școala medie, absolutorul teologic, atestatul de calificare preoțească și de eventuale servicii) se vor înainta subscrisului în termenul deschis.

Aspiranții la această parohie se vor prezenta cu observarea dispozițiilor regulamentare în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie și la biserică, spre a se face poporului cunoscuți.

Ruscior, la 19 Iulie n. 1921.

Alex. Bârșan
preș. com. par.

Văzut:

Mateiu Voileanu
adm. prot.

Nr. 409/1921 Prot.

(122) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a doua Săsaș, protopresbiteratul Agnietei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima anunțare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs împreună cu documentele de calificare să se înainteze subscrisului în termenul sus indicat.

Concurenții, după prelabila încuviințare a protopresbiterului, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra în înțelegere cu comitetul parohial.

Agnietă, 9 Iulie 1921.

Joachim Muntean,
protopop.

Nr. 218/1921

(124) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. I. Vinerea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt: 1. Salar fix în rate trei lunare Lei 400 și întregirea dela stat.

2. Cărtir corespunzător în natură cu grădina de legumi cel puțin 100 st.

3. Câte o măsură à 20 lt. cucuruz cu tutele de fiecare cap de familie (dela peste 500 familii).

4. Taxele stolare statorite de comitetul și sinodul parohial.

Doritorii au să-și înainteze rugățile conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc și să se prezinte în vre-o Duminecă și sărbătoare la biserică, să-l cunoască poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Orăștiei în înțelegere cu comitetul parohial.

Orăștie, 7/20 Iulie 1921.

Vasile Domșa,
protopop.

Censurat de: G. Poponea

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.